

ΕΠΤΑ πρωτότυπα Ἑλληνικά ἔργα ἐδόθησαν ἀπὸ τὸ Βαριετὲ καὶ τὴν Νέαν Σκηνὴν εἰς διάστημα ὀλιγώτερον τοῦ μηνός. Ἀλλὰ κανέν δὲν εἶχε θεατρικὴν ἐπιτυχίαν, μολονότι ὅλα ἦσαν ἄξια κάποιας προσοχῆς. Μάλιστα ἐν ἡ δύο ἀπ' αὐτὰ ἦσαν, δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν, ἄξια καλῆς ὑποδοχῆς. — Φαίνεται ὅμως ὅτι τὸ θέατρον ἐφέτος δὲν ἔχει τύχην. Ἔως τώρα τουλάχιστον. Καὶ οἱ συγγραφεῖς ἀνάγκη ἴσως νὰ ἀρκεσθοῦν εἰς τὰς ἐπιδοκιμασίας στενοῦ φιλολογικοῦ κύκλου. . .

«**Ἡ ἀτμοσφαῖρα**» τοῦ κ. Γ. Τσοκοπούλου, χρονολογικῶς πρώτη, ἐπαίχθη εἰς τὴν Νέαν Σκηνὴν. Τὸ φιλολογικῶς γνωστὸν ὄνομα τοῦ συγγραφέως ἐξησφάλισε μίαν καλὴν πρώτην. Δὲν ἤρκεσεν ὅμως νὰ ἐξασφαλίσῃ καὶ μίαν δευτέραν ἐπιτυχὴ καὶ μίαν τρίτην. Διότι δὲν ἦτο ἔργον σκηρικῶς ἐλκυστικόν. Οὔτε καὶ πρωτοτύπως ἐνδιαφέρον. Μία κόρη τιμία γεννᾶται μέσα εἰς οἰκογένειαν ἀτίμων καὶ ἀνηθίκων. Ἀλλ' ἡ τιμία αὐτὴ ἀγαπᾷ ἓνα ὑπανδρευμένον, πού τὸν θέλει ὁ συγγραφεὺς εὐγενῆ καὶ νοήμονα, ἐνῶ ἀφήνει τὴν γυναῖκα του νὰ συχνάζῃ τακτικὰ εἰς τὸ ἀτίμον ἐκεῖνο σπίτι, ἕως ὅτου συντελεσθῇ τῆς γυναικός του ἡ ἀτιμία καὶ ἀνακαλυφθῇ τυχαίως ἀπ' αὐτόν. Χωρισμὸς τότε, διαζύγιον, μεταμέλεια τῆς συζύγου, ἀπορφανισμὸς τῶν παιδιῶν, ἐπέμβασις τῆς τιμίας κόρης ὑπὲρ τῆς ἀπίστου συζύγου — εἶδος ἐρωτικῆς τῆς αὐτοθυσίας — μέριμνα τοῦ ἀπατηθέντος διὰ νὰ ὑπανδρευθῇ ἡ ἀπίστος τὸν ἐραστὴν τῆς καὶ τέλος ἱκανοποίησις τῆς ἠθικῆς κόρης — κάθαρσις τοῦ ἔργου — διότι ὁ ἀπατηθεὶς τὴν ἐκλέγει ὡς σύντροφον τοῦ βίου του μὲ μίαν τελευταίαν φρασίαν ἠκίστα θεατρικὴν: τοῦ παιδιοῦ «τὸ γάλα θὰ τὸ δώσῃ ἡ Διλή».

Ὅλ' αὐτὰ μὲ διάλογον κάποτε κομψόν, μὲ λογικὴν μετρομένην, ἀλλὰ χωρὶς δραματικὴν πνοήν, χωρὶς λυρικὴν ἔξαρσιν καὶ μὲ σκηρικὰς ἀτελείας, διότι διὰ τὴν εἴσοδον τῶν προσώπων γίνεται κατάχρησις τοῦ κωδωνίσκου τῆς ἐξωθύρας. Ἄν ὁ κ. Τσοκόπουλος ἠθέλησε νὰ δείξῃ ὅτι μέσα εἰς ἀτμοσφαῖραν ἀνηθικότητος βγαίνουν κάποτε ὑπάρξεις ἠθικαὶ — ἀληθινὸν αὐτὸ διότι ἡ φυσικὴ ὁρμὴ εἶναι πάντοτε ἀνωτέρα τῆς κοινωνικῆς ἀνατροφῆς — δὲν τὸ ἔδειξεν ἀρκετά, οὔτε ποιητικά, οὔτε φιλοσοφικά. Ὁ τύπος τιμίας κόρης πού ἠθέλησεν νὰ μᾶς παρουσιάσῃ ἀσχημονεῖ συχνά, δὲν πάσχει δραματικὰ τὴν πίεσιν τοῦ περιβάλλοντος, δὲν ἔχει τραγικὰ ἐπαναστατικὴν ψυχὴν. Ἄν πάλιν ἠθέλησε νὰ σαρκάσῃ ρεαλιστικὰ τὴν ἀνηθικότητα, πού εἰσχωρεῖ εἰς τὴν κοινωνίαν μας, δὲν ἐπῆρε τὰς γενικὰς ἐκδηλώσεις τῆς ἀνηθικότητος αὐτῆς, τὴν ψυχικὴν μας ἀτολμίαν, τὸ πνευματικὸν μας καρκινοβάτημα, τὴν αὐξάνουσαν ὀκνηρίαν μας, τὴν πλαστότητα τῶν κοινωνικῶν μας θέσεων, τὴν οἰκογενειακὴν ἀπονιά, τὴν ἔλλειψιν ἰδεώδους εἴτε θρησκευτικοῦ, εἴτε ἐθνικοῦ, εἴτε καλλιτεχνικοῦ κ.τ.λ. Ἐπῆρε μίαν οἰκογένειαν φαυλόβιον, χαρτοπαικτικὴν καὶ μαστροπεύουσαν — ἴσως δὲν εἶναι οὔτε δέκα τέτοια — καὶ αὐτῆς πάλιν τὰ ἠθικά τῆς ἔλκη δὲν τὰ ἔδειξε ὅσον ἔπρεπε δραματικά. Ἔτσι τὸ ἔργον δὲν εἶχε ψυχὴν, οὔτε καὶ τέχνην ἀξίαν τοῦ κ. Τσοκοπούλου, πού ἔχει γράψῃ ἄλλα πολὺ καλύτερα.